STADIILE SOCIALZARII

Mecanisme și stadii ale socializării

Mecanismele socializării

.

- Mecanismul fundamental al socializării este **învățarea socială**

=ansamblul proceselor psihologice prin care indivizii acumulează cunoştinţe, reguli, norme, valori, deprinderi comportamentale ce privesc viaţa socială în desfăşurarea ei concretă

-se referă la un conţinut social (conduita faţă de celălalt/în grupuri şi situaţii sociale specifice);

-este cu precădere o învăţare pe cont propriu, neinstituţionalizată ca atare (şcoală). *În acest înţeles, a învăţa în şcoală matematică sau o limbă străină, de pildă, nu e învăţare socială.*

Notă:

înţeleasă într-un sens extins, noțiunea "învăţare socială" se suprapune până aproape de indistincţie cu cea de "proces al socializării".

3 tipuri de învățare socială

- **Învăţare directă**

-se bazează pe încercare, greșeală şi recompensă sau pedeapsă imediată, directă.

Mâncatul cu linguriţa de către copiii mici este un exemplu de achiziţionare a unor deprinderi sociale prin combinarea recompenselor (hrană, încurajare verbală) cu eventuale pedepse (datul peste mână ş.a.). La vârstă mică, aproape totul se învaţă prin sancţionarea (pozitivă sau negativă) copiilor de către cei mai mari.

- **Învăţare indirectă/observaţională**

-se bazează pe observarea celorlalți (ce fac ceilalți, dar mai ales ce li se întâmplă în urma actelor lor)

Un exemplu este trecerea dintr-un context cultural într-un altul sensibil diferit şi încercarea de a te adapta cât mai repede şi eficient celui din urmă prin însuşirea de noi reguli, norme, conduite. Acest lucru necesită a urmări cu atenţie ce spun şi ce fac membrii respectivei culturi. Se selectează şi se reproduc astfel comportamentele considerate normale şi deziderabile într-un context sociocultural dat.

3 tipuri de învățare socială

- **învăţare socială complex-cognitivă** ansamblu de procese (memoria selectivă, construcţii cognitive, raţionamente etc) prin care se anticipează acţiunea, consecinţele şi implicaţiile ei.

-„pe propria piele” (direct, prin încercare şi eroare)

-văzând ce li se întâmplă altora (indirect)

-din relatările celorlalţi, prin comparaţii şi estimări, din cultură în sens larg.

Observaţii

- *în copilăria timpurie domină învăţarea directă, apoi câştigă teren învăţarea prin imitaţia modelelor (indirectă, observaţională), iar la maturitate domină învățarea complex-cognitivă.*

- *Atât învăţarea socială directă cât şi cea indirectă au format, în mod tradiţional, obiectul de studiu al psihologiei şi psihologiei sociale*

Stadiile socializării

Socializare primară – prin intermediul familiei

Socializare secundară – prin intermediul școlii/ altor instituții fundamentale

Socializare continuă – pe tot parcursul vieții prin intermediul oricărui agent al socializării

Socializare anticipativă = procesul de adaptare a individului din perspectiva unor mutații sociale viitoare

Socializarea primară

= socializarea prin care *individul, născut doar cu potenţialităţi pentru viaţa socială, devine un membru efectiv al ei, devine fiinţă umană*

-se interiorizează lumea socială, cu ajutorul indivizilor apropiaţi şi relevanţi pentru copil, persoane ce au intrat în literatura de specialitate de la H. Mead (1934) încoace sub denumirea de ***persoane semnificative*** (significant others).

-părinții ocupă locul central

-are caracter informal

-are loc in primii ani de viață

-se încheie în jurul vârstei de șapte ani

-copilul învață limbajul, normele de baza și valorile fundamentale ale societății

-în limbaj comun, e numită ”cei 7 ani de acasă”

De reținut:

„Copilul nu internalizează lumea persoanelor sale semnificative ca una din multele lumi posibile. El o internalizează ca singura lume existentă şi imaginabilă.” (Berger şi Luckman)

Socializarea secundară

= asimilarea de noi roluri și deprinderi comportamentale în vederea adaptării la cerințele sociale

= trecerea de la lumea copilăriei, „de acasă”, la o lume mai eterogenă

Notă: Şi aici funcţionează persoane semnificative, dar ele sunt mai fluctuante, iar individul are un oarecare control asupra lor, în sensul că poate renunţa la unele în favoarea altora în vederea menţinerii identităţii proprii.

-începe în jurul vârstei de șapte ani

-se încheie o dată cu adolescența

-copilul isi dezvoltă cunoștiintele de a învăța si își dezvoltă cunostiintele care îl fac util in societate și care îi vor defini cariera

-presupune interiorizarea cerinţelor, informaţiilor, normelor şi valorilor promovate de diferite instituţii (formale sau informale) specializate

- este legată de diviziunea socială a muncii şi de distribuirea socială a cunoştinţelor

-are loc trecerea de la gândirea concretă la cea abstractă

-are caracter formal, dar și informal

Socializare continuă

= asimilarea de noi roluri, modele sociale și deprinderi comportamentale în vederea unei permanente adaptării/readaptări la cerințele și normele sociale ce sunt în continuă schimbare (datorită progresului tehnic, științific în principal).

-serveşte ca instrument care îi permite individului să avanseze social şi profesional, deoarece acesta îşi va impune singur un tip de comportament care să corespundă cu funcţia dobândită

-are caracater formal și informal

(cursuri de dezvoltare personală, formare/reconversie profesională, influențele directe/indirecte asupra stilului de viață a diferiților agenți ai socializării)